

W tym szaleństwie jest metoda? O szaleństwie
w literaturze i innych tekstach kultury współczesnej.

W tym szaleństwie jest metoda? O szaleństwie w literaturze i innych tekstach kultury współczesnej.

Autor/autorka

MAŁGORZATA KOTARSKA

1. Etap edukacyjny i klasa

szkoła ponadgimnazjalna - liceum - klasa III

2. Przedmiot

język polski

3. Temat zajęć

W tym szaleństwie jest metoda? O szaleństwie w literaturze i innych tekstach kultury współczesnej.

4. Czas trwania zajęć

90 minut

5. Uzasadnienie wyboru tematu

Porusza problem inności, sposobu postrzegania świata (racjonalizm , irracjonalizm), relacji jednostka - świat, jednostka - społeczeństwo. Pokazuje ciągłość kultury i zjawisko korespondencji sztuk. Ukazuje ważne problemy społeczne.

6. Uzasadnienie zastosowania technologii

Uczniowie na tych zajęciach samodzielnie wyszukują z zasobów internetowych teksty kultury, w tym fragmenty filmów, piosenki, obrazy. Wspólną pracę zbierają w formie prezentacji, notatki on - line albo innej wybranej formy. Uczniowie samodzielnie tworzą bazę materiałów do matury ustnej i pisemnej. Zaproponowaną formę notatki uczeń może samodzielnie uzupełniać, dopisywać nowe treści wynikające z poznania tekstów kultury w kolejnych latach nauki. Nauczyciel z racji umieszczenia efektów pracy w przestrzeni wspólnej - na Teamsach lub dysku Google może odnosić uczniów do tematu w każdej chwili.

7. Cel ogólny zajęć

Nabycie wiedzy, umiejętności i postaw. Uczeń odnajduje cechy bohaterów romantycznych w kreacji bohaterów z innych epok. Rozumie tym samym ciągłość kultury i żywotność literatury pol. XIX wieku. Zapoznaje się z utworami literackimi. Uczeń ćwiczy umiejętność selekcji materiału rzeczowego, korzystania z zasobów internetu, podawania źródła informacji. Rozwija umiejętność argumentacji, bowiem musi uzasadnić wybór tekstu kultury w grupie. Uczeń odróżnia fakt od opinii na podstawie źródeł zaprezentowanych na zajęciach. Kształci umiejętność świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, aksjologicznym, rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne. Punkty podstawy programowej: E4-SRE-JPOL-1.0-I-I.2 Samokształcenie i docieranie do informacji. E4-SRE-JPOL-1.0-I-II Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela E4-SRE-JPOL-1.0-I-II.4 Wartości i wartościowanie

8. Cele szczegółowe zajęć

1. E4-SRE-JPOL-1.0-I-I.1.2 rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, felieton, reportaż), politycznych (przemówienie) i popularnonaukowych; wśród tekstów prasowych rozróżnia wiadomość i komentarz; odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte;
2. E4-SRE-JPOL-1.0-I-I.1.7 rozpoznaje w wypowiedzi ironię, objaśnia jej mechanizm i funkcję;
3. E4-SRE-JPOL-1.0-I-I.2.1 szuka literatury przydatnej do opracowania różnych zagadnień; selekcjonuje ją według wskazanych kryteriów (w zasobach bibliotecznych korzysta zarówno z tradycyjnego księgozbioru, jak i z zapisów multimedialnych i elektronicznych, w tym Internetu);
4. E4-SRE-JPOL-1.0-I-I.2.3 tworzy przedmiotowe bazy danych zawierające informacje zdobywane w toku nauki;
5. E4-SRE-JPOL-1.0-I-I.3.8 odróżnia słownictwo neutralne od emocjonalnego i wartościującego, oficjalne od swobodnego
6. E4-SRE-JPOL-1.0-I-II.2.4 rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja);
7. E4-SRE-JPOL-1.0-I-II.2.5 porównuje utwory literackie lub ich fragmenty (dostrzega cechy wspólne i różne).
8. E4-SRE-JPOL-1.0-I-II.3.2 wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty (np. literackie, kulturowe, filozoficzne, religijne)
9. E4-SRE-JPOL-1.0-I-II.3.3 porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich
10. E4-SRE-JPOL-1.0-I-II.4.1 dostrzega związek języka z wartościami, rozumie, że język podlega wartościowaniu, (np. język jasny, prosty, zrozumiały, obrazowy, piękny), jest narzędziem wartościowania, a także źródłem poznania wartości (utrwalonych w znaczeniach nazw wartości, takich jak: dobro, prawda, piękno; wiara, nadzieja,

miłość; wolność, równość, braterstwo; Bóg, honor, ojczyzna; solidarność, niepodległość, tolerancja);

9. Metody i formy pracy

- praca zdalna,
- praca indywidualna zróżnicowana,
- metody eksponujące (film, dzieło muzyczne),
- ćwiczenia/ notatka
- prace stronami internetowymi,
- praca w grupie,
- lekcja odwrócona

10. Środki dydaktyczne

- materiał z e-podręcznika: <https://epodreczniki.pl/a/slowa-ktore-nie-dzialaja/DJ16F9n9L>
- ankieta na stronie <https://www.menti.com/>,
- materiały do wykorzystania przez uczniów do przygotowania lekcji odwróconej

11. Wymagania w zakresie technologii

laptop, tablet, smartfon z dostępem do internetu

dostęp do dysku Google, aplikacji Teams

Prezentacje Google

12. Przebieg zajęć

- **Aktywność 1**
 - **Temat:** Przystanek Tworci
 - **Czas trwania:** 45
 - **Opis aktywności:**
 1. Faza wstępna - sprawdzenie listy obecności
 2. Sformułowanie celów lekcji
 3. Przypomnienie o formie i celu zadania dla uczniów
 4. Prezentacja prac

Podział zadań wynika z lekcji odwróconej.

Lekcja odwrócona. Uczniowie dostali zadania do realizacji w grupach.

Polecenia dla uczniów:

1. Podzielcie się pracą tak, by każdy mógł mieć swój udział z projekcie.
2. Wyszukajcie materiały w różnych źródłach, na podstawie których możecie omówić dany problem.

3. Zdecydujcie się tylko na jeden tekst, według Was najlepiej ilustrujący zjawisko kulturowe. Uargumentujcie wybór.
4. Zapiszcie tytuły utworów, z których zrezygnowaliście.
5. Zaproponujcie notatkę w postaci slajdów 2-3.

tematy:

1. Saleństwo w kulturze ludowej i wierzeniach ludowych
2. Jak było kiedyś? Wyszukaj informacje dotyczące historii psychiatrii, odkrywczych metod leczenia
3. Jak jest dziś? Wyszukaj informacje na temat stanu współczesnej psychiatrii / statystyk, informacji na temat psychicznych chorób cywilizacyjnych, metody leczenia/
4. Zielona na niej sukienka... wyszukaj piosenki, które traktują na temat szaleńców
5. Dzikość w oczach... Malarskie ujęcia tematu
6. Filmowa wiwisekcja – filmfabularny
7. Przystanek Tworki – film dokumentalny
8. Po drugiej stronie lustra- literackie ujęcie tematu
9. Z przymrużeniem oka – współczesne formy internetowej działalności artystycznej/ memy

• Aktywność 2

- **Temat:** A wariatka tańczy
- **Czas trwania:** 10
- **Opis aktywności:**

Nauczyciel podsumowuje wyniki prac uczniów. Zadaje pytania:

Jak uczniowie oceniają zadanie? Czy było dla nich ciekawe? Czego się nauczyli? Co było trudne?

• Aktywność 3

- **Temat:** Choroba czy stan duszy?
- **Czas trwania:** 15
- **Opis aktywności:**

Nauczyciel wspólnie z uczniami formułuje wnioski na temat funkcjonowania motywu.

Zebranie efektów pracy uczniów w postaci prezentacji Google

Ostatni slajd tworzony jest przez nauczyciela. Może on wskazać kierunki interpretacji uczniów, np. porównanie kiedyś – dziś, zwraca uwagę na tabu społeczne i jego źródła

• Aktywność 4

- **Temat:** Florentynka i Księżyc

- **Czas trwania:** 15
- **Opis aktywności:**

Analiza frgmentów powieści Olgi Tokarczuk „Prawiek i inne czasy”. Samodzielna praca ucznia. Uczeń zapisuje w zeszytce / notatniku on - line :

1. Fragment 1

Analiza frgmentu powieści Olgi Tokarczuk „Prawiek i inne czasy”

Fragment 1 - Olga Tokarczuk „Prawiek i inne czasy” (roz. Cas Florentynki, s. 58-59)

Polecenia:

Czego dowiadujemy się od narratora?

Jaki charakter ma jego wypowiedź?

Czy sposób widzenia problemu przez narratora jest typowy?

Co Cię zaskoczyło?

Fragment 2 - Olga Tokarczuk *Prawiek i inne czasy* (roz. Cas Florentynki, s.59 -63)

Polecenia

1. Kto mówi? Do kogo?
2. Co jest treścią rozmowy?
3. Jakie emocje ma bohaterka?
4. Jaki obraz Florentyny wyłania się z podanego fragmentu?

źródło:Olga Tokarczuk *Prawiek i inne czasy*, Krakow 2005

Praca domowa:

Dla wszystkich:Obejrzyć film w reż.M. Formana *Lot nad kukułczym gniazdem*.

Dla chętnych: przeczytać książkę Kesley'a *Lot nad kukułczym gniazdem* i/ lub Olgi Tokarczuk *Prawiek i inne czasy*

13. Sposób ewaluacji zajęć

Mentimetr pozwoli na swobodne i anonimowe odpowiedzi

1. Czy zajęcia poruszały ważną według Ciebie tematykę tak/nie

2. Czy dokonała się w Tobie jakaś zmiana? – pytania ankietowe T/N

a) podejścia do ludzi chorych psychicznie

b) zważyłam/em problem społeczny

2. Jaka treść/ część lekcji zapadła Ci w pamięć?

3. Czy sięgniesz samodzielnie po jakiś tekst kultury zaprezentowany na zajęciach? T/N

4. Czy zadanie, które otrzymałaś/eś do realizacji było

na miarę moich możliwości

za łatwe

za trudne

14. Licencja

CC0 1.0 Universal – Przekazanie do Domeny Publicznej. [Przejdź do opisu licencji](#)

15. Wskazówki dla innych nauczycieli korzystających z tego scenariusza

Można zrezygnować z części zadań dotyczących stanu współczesnej psychiatrii czy XIX wieku i skupić się wyłącznie na aspekcie kulturowym.

Propozycja tekstów źródłowych:

<https://ibl.waw.pl/psychiatriadruk.pdf> roz. 3, s. 19-23; roz. 4. Czy choroba psychiczna to mit? s. 24 -27

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/lecznictwo-psychiatryczne-dzieci-i-mlodziezy.html>

film dokumentalny, *Przystanek Tworci* https://www.youtube.com/watch?v=Lr-g_iIfluw , min. 6'50- 8'; 20- 22;

<https://www.tokfm.pl/Tokfm/7,130517,23966828,mala-monarchia-byly-dyrektor-o-najbardziej-znanym-szpitalu.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=3dQPhJdSHSs>

książka Jacek Głębski ,

Kuracja <http://www.rozswietlamykulture.pl/reflektor/2012/02/20/kuracja-traumobled/>

Eliza Chojnacka, *Placebo*

Grażyna Jagielska, *Anioły jedzą trzy razy dziennie*

Ida Fink, *Wariat*

Kesey, *Lot nad kukułczym gniazdem*

Arnhild Lauveng, *Byłam po drugiej stronie lustra* <https://epodreczniki.pl/a/slowa-ktore-nie-dzialaja/DJ16F9n9L>

Lot nad kukułczym gniazdem, reż. M. Forman
<https://epodreczniki.pl/a/wprowadzenie/Dsca8Rugu>

F. Goya, *Saturn pożerający swoje dzieci*

<https://epodreczniki.pl/b/francisco-de-goya-y-lucientes-malarz-o-gwaltownych-kontrastach-okropnoscach-natury-fizjonomiach-ludzkich-dziwacznie-zezwierzeconych-pod-wplywem-okolicznosci-charles-baudelaire/Pf30zc11J>

16. Materiały pomocnicze

17. Scenariusz dotyczy Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej

Tak

18. Forma prowadzenia zajęć